

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese:
Joi'a si Duminec'a.
Pretulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Anulu XII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiecare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 16.

Dumineca, 26 Februaru 10 Martiu

1878.

Pacea.

Brasiovu, 9 Martiu 1878.

„Pacea s'a subsemnatu!“ Mii de telegrame, corespondentie, articole vestescu lumei acestu faptu. Sar' crede, ca scirea, ca unu resbelu atatu de crancenu ca acel'a dintre Russi'a si Turci'a s'a finitu, ar' fi trebuitu se produca bucuri'a cea mai mare intre tote poporele civilizate ale Europei. Din nenorocire, nu este asia. Pucini au fostu, cari s'au bucuratu, ce-i mai multi au primitu acea nuvela c'unu simtiu de neincredere, de displacere. De aci vine, ca toti se intraba: Ce va urma dupa pace?

Dupa pace naturalmente n'ar' trebui se urmeze decatu numai o paciuta desvoltare a lucrurilor. Intrebarea aceea der' nu ar' ave locu deca ar' predomni convictiunea in Europ'a, ca pacea russo-turcesca, care s'a subsemnatu la 3 Martiu in miculu orasiu chrestinescu San Stefano, situatu in departare cam de unu milu de Constantinopolu, contine o solutiune multiamitore a multu incurcatei cestiuni orientale.

Cu asemeni sperantie frumose nu se mai amagesce inse nimenea. Cestiunea orientala este abia la inceputulu solutiunei sale si multa apa va mai curge pe Dunare in josu, pana ce va prinde radacina nou'a ordine a lucrurilor pe peninsul'a balcanica. Der' unu faptu este necontestabilu: Pacea inchaiata intre Russi'a si Turci'a inaugureza nou'a acest'a ordine. Dela diu'a subsemnarei acestei paci se va data regenerarea Orientulu europeanu.

Statele europene cu Franca in frunte luasera la 1856 caus'a Orientulu in man'a loru si pe bas'a comunitatii de interesse ce aveau in orientu stabilisera principiulu comunei procederi la regularea destineloru poporeloru dela Dunare si Balcani. Dela 1870 incece principiulu acest'a numai in forma s'a mai pastratu pana astadi, in fakta elu numai esiste.

Russi'a ajutorata de Germani'a a luat singura in mana regularea lasamentulu turcescu. Ea, puterea cea mai interessata in orientu, s'a facutu esecutoriulu testamentariu alu imperatiei musulmane.

Tiarulu tuturor Russieloru a luat der' asuprasi a face impartiel'a, si romanulu dice forte nimeritu, ca „cine imparte, parte'si face.“ Russi'a ar' fi resturnatu tote esperientiele filosofiei omenesci, deca nu s'ar' fi silitu, ca la facerea pacii se'si asigure sie'si catu mai multe rezultate, deca nu 'si-ar' fi cautatu de interesele sale proprie inainte de a se gandi la interesele altoru state.

Eca der' cu pucine cuvinte caus'a neliniscirei, ce domnesce in Europ'a, cu tote, ca s'a anuntiatu subsemnarea pacii, eca explicarea intrebarii, ca ce va fi dupa acesta. Fivoru multiamite marile poteri garante cu arangiamentu dintre russu si turcu? Nu a uitatu Russi'a cumva la facerea pacii cu totulu de interesele Europei?

Ori-catu de multu ar' fi negligeatu Russi'a pe un'a seu alt'a din marile poteri, facia de care nu a luat pote nici unu angagementu, carei'a nu ave a multiami nimicu, nu ar' fi pusu pe nimenea in uimire, toti ar' fi aflu naturala acest'a procedere. Der' unu micu statu esista pe faci'a pamentulu, de care Russi'a nu trebuia se uite nicidecumu, caruia ei datorea in gradu insemnatu succesele reportate pe campulu de lupta, dela care nu a avutu decatu numai bine si care niciodata nu ar' fi potutu se-i face vreunu reu — acestu statu era Romani'a.

Russi au ignoratu pe aliatii loru, caror'a le datorsescu cea mai mare recunoscintia la facerea pacii si deca se credemu sciriloru respandite, voiesce chiaru a le calca in peciore interesele de vietia. Acest'a cruda procedere ni'lu arata pe russu in tota golatatea lui, adeveresce tote temerile ce esistau in privintia tendintieloru Russiei in Orientu. Pacea s'a subsemnatu, der' eanu multiamesce, decatu numai pe russi. O astfelu de pace nu pote se fia durabila.

Programulu partitulu opositionalu croatu.

S'apropia primaver'a si cu ea o noua campania opositionala in Austro-Ungari'a. Pactulu dualisticu intre Austri'a si Ungari'a inca nu s'a inchaiatu, provisoriulu continua si avemu prospectu de a ne bucura inca multu timpu de binefacere lui. Peste trei luni espira mandatulu camerei presente ungare, si se pare, ca in vederea noveloru alegeri s'a reorganisatu partitulu opositionalu croatu, care tientesce la modificatiunea pactulu, ce l'a fostu inchaiatu Croati'a cu Ungari'a la 1868 si care s'a revidatu inca odata la 1872, pe candu era Lonyay ministru-presiedinte.

Pactulu croato-ungaru a avutu der' pana acuma doue editiuni si opositione croata voiesce se-i prepare si a trei'a editiune. Croatii sunt omeni practici, ei, cumu dice romanulu, „tacu si facu“. Totudeauna, candu se apropia momentulu favorabilu, ei 'lu sciu intrebuintia cu dibacia si rezultatulu este: unu profitu catu de micu. Se multumescu apoi si cu acest'a si-si dicu, ca de alta ocaziune se voru profita si mai multu. E lesne croatiloru, 'mi veti reflecta, ca-ci ei au mare spriginu la curte, in armata si apoi 'si-au conservatu autonomi'a nationala, desi in modu mai restrinsu. Asia este, ei au fostu mai favorisati de sorte der' cu tote astea nu 'su multiamiti, voiescu totu mai multu. In privintia acest'a au potutu se invetie ceva si dela maghiari, cari acuma nu voru prea ave bucuria de scolarii loru. Destulu ca croatii dupace au tacutu multu timpu, credu astadi ca a sositu momentulu, ca se pote lucra cu succesu pentru a trei'a reinoire a pactulu. In timpuri extraordinarie crescu opositionalii ca buretii din pamentu si astfelu, spera si Dr. Makanec cu ai sei ca partitulu opositionalu va ajunge la majoritate in camera croata si dalmatina si ca va reusi a restabili integritatea regatulu triunitu si a modifca pactulu croato-ungaru in sensulu unei perfecte paritati cu Ungari'a. Partitulu opositionalu croatu s'a constituitu sub conducerea lui Dr. Makanec si a publicatu in „Primorac“ urmatoriulu programu:

1. Integritatea regatulu triunitu trebuie erasi restabilita si partitulu intetiesce prin urmare incorporatiunea granitiei militare, a Dalmatiei si a Fiumei.
2. Numai diet'a regatulu triunitu astfelu restabilitu pote se inchiaie contracte valide pentru tiara; acest'a dieta va desbate, respective va modifca pactulu ungaro-croatu.
3. Partitulu tientesce prin urmare la o astfelu de modificatiune a pactulu acestui'a, care va face, ca Croati'a se aiba totu aceeasi positiune facia de Ungari'a, ca acest'a facia de Croati'a.
4. In afacerile interne partitulu va desvoluta o activitate pentru reforme liberale.
5. Partitulu sustiene asemeni silintie reformatorie, ce se voru areta in sinulu poporulu croatu si combate tendintie contrarie.
6. Constitutiunea din Decembre si pactulu ungaro-croatu este consideratu de catra partitu ca unu status quo, care va trebui se fia modificatu in sensulu atinsu si adusu in consonantia cu dreptulu de statu alu tierii. Pana atunci inse pactulu numitu va fi punctulu de manecare si directiv'a pentru indatoririle positive de dreptu de statu. In casu inse, candu acestu partitu ar' ajunge a ave majoritate in camera dalmatina seu in cea croata, va considera restabilirea integritatii si a continuitatii de dreptu ca o conditiune sine qua non pentru participarea la desbaterile parlamentare.
7. Partitulu se va stradui in camera atatu, catu si afara din ea intr'acolo, ca legile se fia esecutate impartialu si ca binele moralu si materialu alu poporulu se fia inaintatu.

Press'a francesca si Romani'a.

Pana mai eri alaltaeri diuariel francese cu prea pucina esceptiune combateau aspru participarea

activa a Romaniel la resbelulu de facia si se parea unu momentu ca Francia a incetatu de a mai fi pentru Romani'a ceea ce a fostu: protectorea poporulu latinu dela Dunare in bine si in reu. In adeveru ca francesii erau prea preocupati de propriile loru necasuri si neintielegeri interne, decatu ca se se pote ocupa mai cu deadinsulu de caus'a Romaniel. Ei, decandu au trebuitu se renuntie la rolulu conducatoriulu in Europ'a, se porta cu-o reserva extraordinaria in cestiunile politice esterne. De unu timpu incece inse vedu, ca nu este bine a sta prea la o parte, ca sunt mari interese in jocu si Franca nu trebuie se fia cea din urma, care se 'si redice vocea in viitorulu congressu. Se facu incercari spre a se indruma o intielegere intre fractiunile parlamentarie facia cu pericolulu din afara. Este der' interessantu, ca totu intr'unu timpu s'a schimbatu opiniunea publica in Franca cu totulu in favorulu Romaniel. Francesii admirau viteji'a soldatulu romanu, der' erau preocupati de ide'a, ca romanii au luptatu numai pentru russi, ca se voru face si pe viitoru vasalii Russiei. Astadi ei sunt de alta opiniune. Energie'a atitudine a guvernulu si parlamentulu romanu si a tierii in cestiunea Basarabiei a facutu cea mai buna impressiune in Franca. Nici unu francesu nu se mai indoesce astadi in aceea, ca romanii voiescu a'si indeplini cu sinceritate missiunea, ce le-a incredit'o Europ'a si ca au puterea fisica si morala de a fi unu zidu aoperatoriu in Orientu. Astadi press'a francesca invoca pentru acest'a tiara protectiunea Europei, ce o merita in urm'a atitudinei sale resolute si vitejesci.

„La Presse“ din Parisu scrie urmatoriele: „O telegrama ne a vestitu, ca fortareti'a Vidinului avea se fia desiartata de turci si ocupata nu de russi, ci de romani. Acest'a satisfacere guvernulu principelui Carolu va fi dobandit'o nu fora osteneda si fora mari silintie. In adeveru, russii uita adi cu deseversire serviciel ce li s'au adusu de aliatii loru; uita staruinti'a, cu care facura apelu la concursulu armatei romane, ca se fia in stare de-a se mantiené in positiunile loru din giurulu Nicolaei, dupa grozav'a infrangere dela 31 Iuliu. Uita cu deseversire erasi, ca numai, multiamita silintieloru romaniloru, inforatorea macelarire dela 13, 14 si 15 Septembrie ordonata spre a se serbatori aniversarea imperatulu Alesandru, nu remase fora rezultate. Russii fura pretutindenii respinsi in ale trei dile, cu perderi imense, pe candu romanii pusera man'a pe o reduta ce deveni in una bas'a operatiuniloru, care incetulu cu incetulu adusera caderea Plevnei.

„Departu de a fi recunoscatori aliatiloru pentru aceste serviciel incontestabile, russii se porta adi mai totu atatu de aspru catra romani, ca si in privintia turciloru. Se scie cu ce inderetnicia Tiarulu staruesce se i-se reintorca Basarabi'a, astfelu incatu principatulu va fi intreprinsu o campania victorioasa pentru ca se ajunga a fi desmedulatu. In afacerea Vidinului, ca si in cestiunea Basarabiei, russii au aretatu acelasiu dispretiu pentru bunulu dreptu alu aliatiloru loru.

Vorbindu apoi de luptele romaniloru dela Vidinu, dice: Romanii platira aceste fapte de vitejia cu perderea a mai multoru sute de soldati, der' diferitele loru incercari fura incoronate cu unu astfelu de succesu, in catu comandantulu turcu din Vidinu negotia deja cu generalulu romanu in vederea unei predari, candu de odata se subsemna armistitiulu. Deca acest'a subsemnare ar' fi mai intardiatu macaru cu doue seu trei dile, romanii ar' fi ocupatu cu garnisone Vidinulu in puterea dreptulu de resbelu si prin faptulu cuceririi. Der' russii, arogandu-si dreptulu de a trata si in numele aliatiloru loru, stipulasera, ca tote fortaretiel de pe Dunare se fia in manile russiloru. Prin urmare se pregateau se faca a intra o parte din armata in Vidinu ca si in Rusciucu si se arboreze

imperialu in acésta cetate cucerita noue parti din diece cu pretiulu sangelui romanu. D. Bratianu, presedintele consiliului de ministri, protestá susu si tare. Densulu aminti angagiamentele Rusiei de a dá Romaniei tóte forturile de pe tiermii Dunarei; principele Carolu tramise depesia preste depesia la cartirulu generalu alu marelui duce Nicolae si la St. Petersburgu. Acésta atitudine otarita pare c'a fostu incoronata de unu succesu relativu, pentru-ca armat'a romana va poté se intre in laintrulu Vidinului. Intrebamu inse pe toti ómenii de buna credintia déca procederea Rusiei in privinti'a Romaniei e óre procederea unui mare statu pretinsu cu simtieminte cavaleresci in privinti'a unui aliatu, care, cu tóta inferioritatea'i teritoriala si numerica, a sciutu se face serviciu in impregiurari cu totul dificile? Si ce ar' trebui se se prevédia pentru viitoriu, déca Europ'a ar' lasá cá Russi'a se lucrede dupa planulu ei?*

Revist'a diuariuor romanu.

Cetimu in „Romanulu“ :

„A spune, ca Domnulu Romaniloru 'si-ar' poté parasi tronulu in faci'a pericolului, este o ne-cuviintia in contra careia toti Romanii au protestatu din tóte puterile, impreuna cu organele de publicitate de la noi care, semnalandu aceste calomnii, au fostu unanime in a le respinge cu indignare.

„In ceea-ce s'atinge, ca ingeniarii romani au studiatu séu studia Dobrogia, 'acést'a este érași una din acele calomnii, pe care cu desgustu le respinge natiunea. Catu pentru strainatate, va fi de ajunsu — cá se nimicéscá si-acésta calomnia — dechiararea ce chiaru mai de una-di facú guvernulu in Senatu, ca nici nu s'a ganditu se tramitia pe cineva cu scopu d'a studia Dobrogia si ca nimeni nu poté admite unu singuru momentu, ca ea s'ar' poté primi de Romani, in schimbulu districte-loru din Basarabia.

„Este asemenea o stupida calomnia chiaru banuel'a, ca Romanii ar' fi atatu de copii, in catu drepturile loru cele mai temeinice se si-le sustiena prin turburari séu vrajbe intestine. Reu de totu facu dér' cei cari mai cutéza chiaru acumu se mai siuiere calomnia, ca poporulu romanu este o turma servila, careia oricine i-ar' poté impune cá stapanu instrumentele sale cele servile. Astadi lumea tóta a veditu c'acestu poporu simte, cugeta, voiesce si scie a-si sustiené vointi'a, chiaru cu pretiulu sangelui seu. La lucru dér', la lucru cu totii, cu linisce si cu taria, cá se putem se ne implinim mai bine si mai curendu marea missiune ce ginteá, simtiemintele cele nobile si virtutea au desemnatu natiunii romane in Oriinte. O singura nenorocire avea poporulu romanu, si nenorocire mare, din care decusera tóte relele cate ilu napadira. Acea nenorocire a fostu, ca perduse increderea in puterea, in vigórea lui. Dér' cu sangele seu, isi redobandi consciinti'a despre elu insusi, si d'acumu sórtea lui este asicuratá in contra ori-caroru incercari de cuceriri si de robia, via ele din afara, via ele din laintru. Acestu adeveru ilu cunósce acumu si Europ'a si opiniunea publica se întórce pe tóta diu'a in favórea Romaniloru. Noi staruimu si acum a sperá, ca cererea Basarabiei s'a facutu de catra partit'a reactiunaria din Russi'a, ér' nu de catra cealalta partita, in capulu careia este Imperatorele Alesandru.“

Relativu la subsemnarea pacii serie „Romania libera“ :

„S'a subsemnatu in fine multu dorit'a pace. Acumu e anulu, Turci'a trufasia si haina, nevoindu se-si intieléga propriile interese si infruntandu cu nesocotintia consiliile Europei, respingea atatu minimulu cereriloru conferintiei catu si platoniculu protocolu dela Londonu, care lasá totulu la bun'a chibzuintia a guvernului otomanu, luandu numai actu de declaratiunile sale. Astadi, Turci'a sdrobíta si sleita de puteri, este nevoita se priméscá, cu anim'a strinsa de dorere, niscé conditiuni grele, niscé conditiuni nimicítóre, pentru a poté scapá o particica din marele seu imperiu european. Nenorocita Turcia! de acumu inainte vei servi numai de esemplu statelor conduse de ambitiuni nesocotite.

„Dér' pacea a venit. O sórte noua se pregatesce crestiniiloru din peninsul'a balcanica; o sórte mai buna, ca-ci li se va dá dreptulu de a se guverná prin ei insisi. Russi'a este vesela, ca scopulu seu este ajunsu. Crestinii din Turci'a potu fi de asemeni veseli, ca-ci, de si ruinati pentru multu timpulu, ei voru respirá aerulu Balcaniloru fara

frica de jataganulu basibuzucului, ei voru poté avé o casa, o familia, unu petecu de pamentu.

„Din nenorocire nu putemu luá si noi parte la ospetiulu veseliei. Amu muncitu, amu luptatu, am jertfitu multu sange alu voiniciloru tierii, spre a aduce acést'a di de serbatóre multu incercatiloru Bulgari, si buniloru nostri aliati de odinóra . . . Sudorile nóstre inse sunt uitate, si aceia cari in timpulu de patru luni de primejdia ne imbrașiau fratiesce, ne multumiau cu recunoscintia, ne fagaduiá o vecinica aducere aminte, privescu cu o cautatura dusmana lacrimile nóstre, dupa ce cu o neiertata dibacia ni le-au pricinuit. Dér' destep-tarea s'a facutu.

„Cu tóte acestea vomu bine-cuventá pacea si vomu dori, cá ea se domnéscá neintreruptu in Orientu, pentru fericirea nedreptatiloru nostri vecini. Déca nu o potemu primi si noi cu cantece de veselia, cu iluminari si cu entusiasmulu unui poporu, care a lucratu la intemeierea s'a, caus'a nu suntemu noi. Amu creditu, amu jertfitu pentru aliatii nostri, caror'a guvernulu romanu nu le-a cerutu nimicu in schimbu, de catu pastrarea bunuriloru nóstre; amu primitu cu brașiele deschise, cu anima prietena armatele russesci, pe imperatulu Alecsandru si august'a familia; ne-amu bucuratu si ne-amu intristatu impreuna cu densii, ca-ci priveamu cu aceiasi ochii situatiunea Orientului. Dorerósa a fostu ór'a desamagirei. . . Astadi russii banchetéza triumfurile lor, ér' noi, aliatii din momentulu primejdiei, citimu tristi, inveluiti in resemnare si cu o slaba radia de sperantia in dreptatea Europei, inchieierea pacii. Si cumu se nu fimu astfelu, candu odata cu vestea acestui faptu, intalnimu in organulu diplomatiei russesci, tiparitu in Bruxelles, urmatórele cuvinte de amaratiune :

„Nu se poté admite, — dice „Le Nord“, — ca d. Bratianu se fi propusu cu seriositate argumentulu, cumu-ca la Livadi'a principele Gorciacoff respinsese idea unei revindicari a Basarabiei romane. Candu d. Bratianu conferi cu cancelariulu Rusiei la Livadi'a in cursulu tótmnei lui 1876 nimeni nu se gandea la unu resbelu (?), si proclamarea independentiei Romaniei érá totu asiá de puçinu prevéduta cá si eventualitatea unei retrocesii a Basarabiei. Intre conferinti'a dela Livadi'a si momentulu actualu, s'au petrecutu evenimente, de cari d. Bratianu, ni se pare, ca prea usioru face abstractiune.

„Catu despre conventiunile russo-romane din Aprile 1877, pe cari le invóca ministrulu romanu in contr'a retrocesiei Basarabiei, acelea erau intemeiate pe acestu principiu : „ca Romani'a nu va luá de locu parte la resbelu, si „ca va pastrá situatiunea internationala, ce-i érá statornicita „prin tractatulu dela Parisu.“

„Nu este trebuintia de o lunga argumentatiune spre a demonstrá, ca situatiunea, la care se aplicau conventiunile din Aprile, a fostu cu totul transformata de insasi Romani'a, in diu'a, in care ea 'si-a proclamatu independintia. „Este de ajunsu a se opri cineva unu momentu la urmarile „ce ar' avé pentru Romani'a aplicarea integrala a tractatelor din Aprile“, spre a se convinge, ca guvernulu romanu nu poté cugetá seriosu la invocarea conventiuniloru in starea actuala de lucruri.“

„Romanulu“ respunde, in urmatoriulu modu la argumentele, prin cari „Le Nord“ cauta a legitimá calcarea conventiunii incheiate la 4/16 Aprile intre Romani'a si Russi'a :

„Unu cetatianu trece pe podulu garlei. Aude unu strigatu; se uita, vede unu omu intr'o vultóre, sare in apa, ei da mana de ajutoriu si esu amendou la malu. Ajunsu aci cetatianulu vede, ca omulu carui'a i-a datu ajutoriu fratiescu, este chiaru acél'a, carui'a i-a fostu inchiriatu o parte din cas'a lui, si pléca acasa amendoi multumiti, unulu de altulu. Peste cateva dile vine terminulu pentru plat'a chiriei conformu contractului; proprietariulu cere plata, chiriasiulu ei respunde: — Nu mai suntu datoru se'ti platescu. — Pentru ce? — Fiindu, ca invoiéla nóstra a fostu se 'mi dai cu chiria o parte din cas'a dumitale. — Ei bine, nu ti-amu datu-o? — Da, mi-ai datu-o: inse candu amu facutu contractulu a fostu vorba de cas'a ce aveai, si dumnéta in acestu intervalu ai mai cumperatu o casa. Mai este ceva: Candu amu facutu contractulu era intielesu, ca dumnéta vei stá in odale dumitale si eu voi ocupá pe cele inchiriate. Dumnéta inse ai esitu din odai, ai saritu in apa si espuindu-ti viétia ai venit si mi-ai datu o mana fratiesca, candu eramu intr'o vultóre; deci singuru ti-ai calcatu contractulu; deci nu-ti mai datorescu chiria stipulata. — Asia este c'acestu argumentu alu chiriasiului nu poté provocá decatu surisulu? Si cu tóte aceste citimu o argumentare camu de felulu acést'a intr'unu diaru din cele mai serióse, in diarulu Le Nord de la 1 Martiu.“

Totu relativu la pace serie „Telegraphulu“ :

„Dupa catu vedemu in depesiele ce publicamu si dupa catu aflamu, cu tóte, ca amu fostu o putere beligeranta, cu tóte ca armat'a nóstra a opritu desastrulu armatei russe, cu tóte ca mii de ómeni si-au sacrificatu viati'a in giurulu Plevnei, Rahovei si Vidinului, cu tóte acestea noi amu fostu esclusi de la inchieierea pacii, nu se pomenesce in conditiunile de pace despre noi de catu in aceste cuvinte: „Bulgari'a va coprinde Varn'a, Kiustengea, precumu si Dobroge'a cu Delt'a Dunarei, pe care Russi'a doresce a le schimbá cu Basarabi'a.“

„Dupa ce ni s'a tagaduitu unu dreptu, care ilu aveamu, de a tratá si noi cu celu invinsu, apoi tóte sacrificiile nóstre remanu tacute in tratatulu de pace, tóte pagubile nóstre se uita si nu se aréta de catu totu fatal'a dorintia a luarii Basarabiei. Ce, Russi'a crede, ca nu va mai avé trebuintia de noi alta-data, cá se ne unilésca astfelu, se ne ranéscá in asemenea chipu amorulu nostru propriu? Crede óre ca nemultumirea séu mai bine ur'a unui poporu, ori catu aru fi elu de micu, nu poté se'i face reu? Se'si aduca aminte de 1854. Se cugete seriosu, ca-ci ingratiitudinea este crim'a cea mai mare din tóte. Omoritorulu este criminalu, ca a omoritu unu omu. Ingratulu este criminalu, ca omóra simtiementulu recunoscintiei.“

„Dorobantiulu“ vorbindu despre telegram'a din Parisu, care comunica conditiunile pacii, dice: „Intru catu ne privescu pe noi aceste conditiuni, dovedescu inca odata, catu e de adeveratu proverbiulu: „pe cine nu lasi se móra nu te lasa se traiesci.“ Pretensiunile absurde, nelegitime si imorale ale Rusiei au devenitu mai mari. Din ele resulta nu numai, ca ea inca starniesce a i se inapoiá Basarabi'a, ci si ca a facutu pe Turci'a a cedá Bulgariiei Delt'a (gurile) Dunarei, acordata noua prin tratatulu dela 1856 si stapanita pana acuma fora dreptu de catra turci. Aceste conditiuni facu se cada cu totulu masc'a.“ —

Conditiiunile de pace.

O multime de versiuni circula despre aceste conditiuni. Unu biuru telegraficu voiesce se fia mai bine informatu cá celalaltu. Adeverulu inse este, ca pana nu se va publicá textulu oficialu alu tratatului de pace nu se potu cunósce esactu conditiunile ce le contine. Pana acuma inse englesii au fostu mai bine informati de catu toti ceilalti, de aceea reproducemu si noi aci datele ce le aduce „Reuter's Office“ din Constantinopulu despre tratatulu de pace :

„Contractulu este inchiatu sub titulu: „Preliminarie ale pacii“ si contine 29 de articule dintre cari primele se refera la Muntenegru, Serbi'a, Romani'a, si Bulgari'a. Desdaunarea s'a stabilitu cu 1410 milióne ruble, dintre cari 1100 milióne sunt acoperite prin cesiunile de teritoriu in Asia, ér' 310 milióne sunt inca a se plati; despre terminulu si conditiunile platii nu s'a stipulatu nimicu, se dice numai, ca guvernele contractante se voru intielege mai tardiu asupra modalitatiloru platii. Bulgari'a se va margini de riulu Karasu si se va estinde peste totu litoralulu lui de ostu pava la Varn'a si pana la Piroto, care va remané la Bulgari'a. Serbi'a capeta Spenica, Novi-Bazar si Vranja; Muntenegru cuprinde Antivari, Podgoriti'a, Spuz si Niksich. Se va construi unu drumu militariu pentru comunicatiunea postala si telegrafica si pentru transportulu trupelor. Mohamedanii se potu reintórce in Bulgari'a; déca in timpulu de doi ani nu 'si voru regulá averea, proprietatile lor se voru vinde in folosulu fondului pentru veduve si orfani. Materialulu de resbelu alu fortaretielor bulgare remane proprietate a Turciilor. 50,000 russi voru ocupá pe unu timpulu de doi ani aprocsimativu Bulgari'a, se voru sustiené din budgetulu tierii pana atunci, pana va fi formata militi'a bulgara si remanu in comunicatiune cu Russi'a prin Romani'a (!) si prin porturile marei Negre, Varn'a si Burgas; despre ocuparea Erzerumulu si a Trapezuntulu nu se face amintire; — Romani'a se imputernicesce a'si formulá directu pretensiunile de desdaunare — Serbi'a si Muntenegru nu primescu desdaunare in bani. — Darile restante din Herzegovina si Bosni'a nu se voru mai plati (Turciei); Veniturile acestoru tieri pana la anulu 1880 voru servi pentru a desdauná jertfele insurectiunii, reclamatiunea austro-ungara si pentru alte trebuintie locale. — Strimtorile marei remanu libere pentru navigatiune. — Russi'a

repetă Dobrogi'a numai, că se-o dă în schimbul Basarabiei. — Certele confiniaire turco-persiane se voru regulă în curundu. Contractulu, care se va ratifică după 14 zile este obligatoriu dela dată subscrierii. Nu se face înse într'ensulu amintire de ratificatiune prin congresu, de capitulatiuni și de aliantia rusă turcescă. — Comisari rusesci, turcesci și bulgaresci voru regulă tributulu Bulgariei. — Herzegovin'a și Bosni'a primescu reformele stabilite de conferința din Constantinopolu — Thessali'a și Epirulu voru fi organizate că Cret'a în an. 1868 — Calugarii rusesci dela muntele Athos se voru bucură și de aci înainte totu de aceleasi privilegii. — Rusii voru evacua teritoriulu ocupatu din Europ'a în timpu de trei luni, Asi'a o voru evacua în timpu de șase luni. — Drepturile comisiunii Dunarene la Sulina remanu intacte; Pórt'a e provocată a restabili navigatiunea pe cheltuiel'a s'a.

Aceste sunt lineamentele principale ale tractatului de pace, cumu ni le comunica biurulu telegrafic englesu. Datele lui „Reuters Office“ nu concuna cu cele ale foiloru parisiane în toate punctele, cu toate aceste ni se pară mai aproape de adevér. Din toate inșe nu rezulta nici unu bine pentru Romani'a! —

Din replic'a dlui Cogalniceanu

la respunsulu interpelantulu Dimitrie Ghic'a în ședința dela 13 Febr. v. reproducem partea din urma referitoria la atitudinea și la relatiunile guvernulu romanu cu cabinetele marilor puteri și în deosebi cu alu Austro-Ungariei:

„Ni se mai dice unu cuventu greu, acela, ca suntemu reu veduti în strainatate, ca nu inspira încredere și consideratiune tramisii nostri în afara! Am onóra de a afirmá dlui Dimitrie Ghic'a, ca nu este astfelu; sunt prea micu, nu este meritulu meu, pentru că se primescu laude exclusive, dér' vinu a ve spune, ca suntemu datori energiei și patriotismulu țierei și mai alesu sangelui, nu a 15 mii de romani, ci a 5—6 mii, acestora datorim, ca nici odata, nici astăzi, o repetu, Romani'a nu a fostu mai susu pusă în șim'a puterilor europene, că astăzi. (Aplause.) Și tocmai acea putere, care se aréta, ca ne ar' fi ostila, acea putere, care are interese vitale, în acésta țiera, acésta putere potemu declará, ca are cea mai deplină încredere în noi, în guvernulu nostru; și sciti pentru ce are acésta încredere? O are pentru-ca amu fostu leali catra dens'a, pentru-ca ne amu ținutu toate angagiamentele ce amu luat catra dens'a.

În momentul ce a trecut armat'a rusescă în țiera, n'am dusu la Vien'a; ca-ci déca Rusii'a că vecina are interese în țier'a noastră, apoi este și cealaltă vecina Austro-Ungari'a, care are și ea interese la Dunare; și am aretatut totu ce socoteam, totu ce vremu a face. Am facut'o acésta, pentru-ca în cestiunea țieriloru dela Dunare de josu, am convicțiunea, ca în viitorulu congresu glasulu Austriei va fi celu mai ascultat. Apoi unde se vede nepriceperea, înca peșitate, pe ce se sustiene, ca nu insufiamu încredere, și ca guvernulu austro-maghiaru, mai multu de ori-care, nu crede în noi? Acésta nu esista, pentru-ca nu am ascunsu nimicu, pentru-ca nu am facutu unu pasu fora a aretá ce voiamu și unde voiamu! A fostu vorb'a, ca voiamu se declaramu pe Domnu de rege. Austri'a 'mi-a facutu onóra de a-mi spune, ca acestu titlu în sine nu avea nimicu importantu, dér' ca póte în momentele actuale ne va atrage dificultati pentru alte interese mai importante; și atunci amu respunsu; garantezu, ca titulu de rege nici se va pronunția, și asi'a a si fostu. A fostu érasu frici séu îngrigii, cumu-ca noi amu vrea se întindemu dominatiunea noastră pe malulu dreptu alu Dunarei, în spre Vidinu; și érasu am liniscitu aceste frici. Noi de secole amu traitu bine cu serbii și cu bulgarii. N'avemu ce face în Vidinu! A mai fostu și o alta preocupare, acee'a adeca, déca vomu merge cu armatele rusesne până la Adrianopolu. Amu respunsu, ca noi eramu otariti a margini operatiunile noastre militare numai de-a lungulu Dunarei, pentru aperiarea țierei noastre, pentru revindecarea drepturiloru noastre. Si erasi ne amu ținutu de cuventu.

Déca dv. credeti, ca totusi politic'a noastră a fostu duplică, veniti cu dovedi și aretati-ne duplicitatea noastră! Aretati-ne, ca Europ'a este în contr'a noastră. Noi sustienemu din contra, ca nu este asi'a; noi sustienemu, ca nici Austro-Ungari'a, nici Rusii'a nu face cestiune de persóne; prea puținu le pasa, cine sunt pe aceste banci, ele nu se uita de castu la fapte! Dá, suntemu în dreptu de a sustiené, cumu-ca de vreme ce amu fostu leali, nu potemu se fimu reu priviti! Din contra, că toate guvernele leale inspiramu încredere și suntemu stimati! Dér' Rusii'a, ne întrebati? A! dá! astăzi suntemu într'unu conflictu cu Rusii'a, asi'a este, v'am spus'o cu franchetia, tocmai că se scie țier'a. Dá, Rusii'a ar' voi se-i damu Basarabi'a și noi nu potemu face acésta. Dér' ce voiti dv.? Se-i declaramu resbelu? Se ne apucamu la cërta cu-o natiune, pe care astăzi Europ'a întregă este silita s'o respecteze, s'o crutie.

Ei bine, ve mai repetu întrebarea: În faci'a acestei stări de lucruri ce voiti se facemu și ce ati face d-vóstra, de catu cu întiepciune, cu firmitate, cu patriotismu, a dice și a respunde cumu amu și respunsu: „Non possumus?“ Dér' déca va urma Rusii'a a fi totu maniósă, cumu s'o impacamu? Spuneti-o dv. Se damu Basarabi'a? Nu! alta cërta între Rusii'a și noi nu esista. Rusii'a primesce independentia noastră, chiar' o cere, Rusii'a primesce se ni se dé despagubire! Pentru neintielegere între noi și Rusii'a în privinti'a Basarabiei va otari Europ'a! Incapacitate este aci vorbindu și lucrându asi'a? Déca aveti alta opiniune, spuneti-o pe faci'a; nu ve marginiti a acúsă. Spuneti ce voiti? Voiti se declaramu resbelu? Dér' atuncea acésta nu privesce pe d. ministru de esterne, ci pe ministru de resbelu și mai cu séma pe capulu cabinetulu, pe principe. Politic'a de resbelu în contr'a Rusiei, 'mi pare, ca voiti d-vóstra! Si atunci ve declaru, ca nu va mai fi nevoe de a fi tacsatu acumu la batranetie de incapabilu de catra principele D. Ghic'a; fti incredintiati, ca în acea di me voi dá eu singuru josu după acésta banca; ca-ci asi fi unu Don Chichotte! Sunt deprinsu a-mi dá demisiunea și fora a asteptá că altii se mi-o céra, candu voiu avé convicțiune, ca interesele țierei ceru retragerea mea! (Aplause.)

Cartea verde a României.

Ministeriulu afaceriloru straine a impartitu Cartea Verde. Ne credemu detori a face publiculu nostru o scurta dare de séma despre documentele ce contine acésta colectiune, care începe de la 22 Augustu 1876 și se finesce la 11 Septembrie 1877.

Aceste documente sunt impartite în trei capitole: 1. Situatiaunea Romaniloru în Turcia. — Constitutiunea otomana. — 2. Inapoierea gureloru Dunare. — 3. Independinti'a României, resbelulu cu Turcia, violarea cruceirosie de catre armatele otomane.

CAPITOLUL I. Situatiaunea Romaniloru în Turci'a. — Constitutiunea otomana.

1. Unu reportu alu generalulu Ghic'a, care se plange ministrulu de esterne de positiunea echivoca, în care sta agentia romana la Constantinopolu și de necontenitele greutati ce intimpina în protectiunea supusiloru romani, „cari depindu mai multu de capriciulu autoritatiloru musulmane, de catu de Agentia.“

2. O telegrama a generalulu Ghic'a, prin care comunica guvernulu promulgarea constitutiunei otomane și a articolulu 7 privitoriu la Romani'a.

3. O telegrama a dlui N. Ionescu cerendu explicari în acésta privintia.

4. O circularia a dlui N. Ionescu catra agentii romani pentru a denuntia guverneloru straine atingerea facuta drepturiloru României de Constitutiunea otomana.

5. O telegrama a generalulu Ghic'a, care transmite guvernulu respunsulu lui Savfet-pasia, ca art. 7 privesce și pe Romani'a, Serbi'a și Egiptulu.

Unu reportu alu generalulu Ghic'a, care repetă cu mai multe amenunte cele dise în telegram'a de mai susu și care dice, ca Savfet-pasia în cursulu convorbirei a afirmatu, ca „Romani'a face parte integranta de imperiulu otomanu, și, mai multu, este o provincia a imperiulu.“ (22 Dec.)

7. O telegrama a dlui N. Ionescu care, în numele guvernulu, declara ca afirmatiunea lui Savfet-pasia este de natura a aduce cea mai grava atingere drepturiloru seculare alu României, și ca guvernulu protesta în modulu celu mai formalu în contra violarii drepturiloru țierei garantate prin tractate. „Responsabilitatea și consecintiile unei violari atatu de flagrante, adauge ministrulu, cadu cu totulul asupra guvernulu otomanu, care a ruptu legaturile, pe cari Romani au sciutu totdeauna se le respecte.“ (22 Dec.)

8. O telegrama a dlui Degré, agentele diplomaticu dela Berlin, anuciandu ca guvernulu germanu recunósce legitimitatea protestariloru guvernulu romanu în ceea ce privesce art. 7 și ca a insarcinatu pe ambasadorulu seu la Constantinopolu se examineze cestiunea. (24 Dec.)

9. O telegrama a generalulu Ghic'a anucia, ca toti represintantii puteriloru garante au gasitu naturale demersulu guvernulu romanu, afara de Sir Elliot, care a aretat cu totulul acelési vederi că Pórt'a. (26 Dec.)

10. O telegrama, prin care generalulu Ghic'a comunica guvernulu retractarea lui Savfet-pasia, care recunósce în fine, ca „Sublim'a Pórt'a n'a avutu intentiunea d'a lovi directu séu indirectu în situatiunea Principatelorunite, precumu ea rezulta

din tractate“ și „ca constitutiunea este unu actiu internationalu, care aru poté se schimbe efectulu tratatelor.“ Dér' Savfet-pasia repetă, în declaratiunea s'a, ca Romani'a face parte integranta din imperiulu otomanu. (26 Dec.)

11. O telegrama, prin care guvernulu Ghic'a anucia, ca a inmanatu protestarea guvernulu romanu represintantiloru puteriloru garante, și ca n'a avutu se sustiena legitimitatea ei de catu în contra ambasadorulu englesu, care a sustienutu interesele Portii cu o ardóre mai multu de catu otomana. (27 Dec.)

12. O telegrama a dlui N. Ionescu cerendu, ca Pórt'a se declare formalu, ca Romani'a nu este coprinsa în provinciile otomane și ca legaturele ce ea are cu Turci'a aterna numai de vechiele capitulatiuni. (29 Dec.)

13. O telegrama a dlui Siendrea, prin care aréta, ca ambasadorii straini la Paris credu, ca calificarea „provincia privilegiata“ aplicata României nu este corecta. (29 Dec.)

14. Unu reportu alu dlui Siendrea, prin care esplica cele contienute în depesi'a de mai susu și care repetă o convorbire ce a avutu cu Sadyk-pasia, în care ambasadorulu otomanu a declarat, ca din parte-i era pentru aceea, că se se recunósca independentia absoluta a României și constituirea ei în statu neutru. (30 Dec.)

15. Unu reportu alu dlui Gheorghian despre convorbirea ce a avutu la Rom'a cu comitele Tornelli insarcinatu cu afacerile straine, în lips'a dlui Melegari, bolnavu. D. Tornelli a declarat, ca tratatele escludu denumirea de suveranitate completa revendicata de Pórt'a și a consiliatu, ca Romania se urmeze a'si dobandi deplin'a independentia castigandu, după cumu a începutu, unulu catu unulu toate drepturile ei. (31 Dec.)

16. O telegrama a generalulu Ghic'a anuciandu, ca Savfet-pasia a declarat, ca nu póte face declaratiunea ce i se cere de guvernulu romanu. (1 Ianuariu.)

17. O nota a agentulu romanu la Constantinopolu catra Pórt'a, prin care cere o declaratiune formală conforma cu dorintiile exprimate de guvernulu romanu. (Va urmá.)

D i v e r s e .

(Miseri'a pe Campia) a luat dimensiu în inspaimentatorie. Unu proprietariu din Mociu de lenga Clusiu scrie lui „Bistritzer Wochenschrift“, ca la mosi'a lui venu cate 10—20 țierani pe di, rogandu-se de elu în genunchi, se le ajute, ca-ci déca nu, ar' trebui se péra de fóme. Ei si-au vendutu vitele de multu spre a 'si cumpará cu banii ce-i luara pe ele, bucate pentru hran'a de toate dilele. Acuma nu mai au nimicu afara de pamenturi, ca nimenea nu mai voiesce se le cumpere și ar' trebui se mérga la cersite cu familie, déca nu le ar' ajutá s. c. l. Si acesti țierani sunt înca dintre aceia, cari posedu mai multu pamentu și cari înainte cu cativa ani traieau în bune giur-stari economice. — Nu scimu incatu póte se fia esagerata acésta descriere, dér' ne tememu, ca ea nu spune decatu tristulu adevér, ca-ci dupacumu aflaramu și în alte parti ale Transilvaniei ear' mai cu séma în Tiér'a oltulu miserii'a țieranulu a ajunsu la culme. Ce face guvernulu spre a delaturá pericolulu unei fómete infricosiate în țiera la noi? Ce mesuri a luat séu are de cugetu a luá spre a ameliorá trist'a situatiune a unei mare parti a poporatiunei țierei? Eata unu obiectu de interelatiune pe catu de urgentu, pe atatu de gravu. Ilu recomandamu cu tot'adinsulu parintiloru patriei din Budapesta.

(Moldován Gergely protectoru alu „strinsurei“ dela Alb'a-Iuli'a?) În processulu intentatu de catra dd. advocati: Cosieriu, Dr. Ratiu și Piposiu contra redactorelui lui „Kelet“ d. Carolu Békésy și contra lui Csávásy — de care facuramu amintire în Nr. trecut — a sustienutu d. Békésy, ca pe pretinsii membri romani ai „strinsurei“ (adunarei politice), despre care mintise correspondentele lui „Kelet“, ca s'ar' fi ținutu în Alb'a-Iuli'a, „i-au luat în aperiare și Moldován Gergely în „Magyar Polgár.“ Audi Dta! faimosulu inspectoru de școle ungurescu se fia protectoru alu „strinsurei“ din Alb'a-Iuli'a. D. Moldován Gergely simtiendu gravitatea asertiunei dlui Békésy și nevoindu a fi suspitiunatu, ca ar' fi luat parte mediatu séu imediatu la acea „strinsura“, s'a grabitu a declará în fói'a s'a „Magyar Polgár“ din Turd'a, ca pe timpulu acel'a a disu atatu catra redactorele lui „Kelet“, catu

si in „Magyar Polgár“, ca atunci nici nu a putut recunoște de credibile si temeinice datele lui „Kelet“ relative la „strinsura“, deoarece tocmai in acea zi si in zilele următoare candu se dicea, ca s'ar' fi tîenutu „strinsur'a“ din Alb'a-Iuli'a sub presiedinti'a lui Dr. Ratiu, s'a intelnitu cu acest'a mai de multe-ori in Clusiu si nu se potea cá Dr. Ratiu se se afe intr'unu timpu la Clusiu si la Alb'a-Iuli'a. „De aci' am manecatu — finesce Moldován Gergely — si datele aduse de „Kelet“ in privinti'a acést'a nici nu s'au adevéritu tóte.“ — La aperarea acést'a respunde redactorele lui „Kelet“, ca nici nu i-a trecut prin gandu a suspitiuná pe d. inspectoriu scolariu, ca ar' fi luat parte la „strinsura“, fia mediatu séu imediatu. Patri'a póte se fia dér' linistita!

(Licitatiune de scule false.) In lasamentulu episcopului Olteanu — serie „Bihar“ — s'au aflatu si multe scule, cari s'au estimatu si vendutu la licitatiunea lasamentului. Mai tardiu inse s'a doveditu, ca aceste scule au fostu cea mai mare parte false. Unii cumperatori, cari au luat bucat'a cu cate 150—200, au pagubitu in urm'a acést'a multu. Sumele intrate pentru aceste pretiose fara pretiu s'au pusu sub secestru si li se voru reintórce pe catu va fi cu putintia. Mai multi dintre pagubasi voru incusá tribunalulu pentru ca estimarea a fostu necorecta, ca-ci au fostu admisi esperti nepricepetori de lucru.

(In celimba corespondéza primariulu dela Budapest'a cu primariulu Vienei?) La primari'a Vienei, scrie „Deutsche Ztg.“, a sositu o impartasire a primariului din Pest'a scrisa in limb'a franceza. Cumca limb'a maghiara nu e apta pentru o corespondintia cu primariulu Vienei a recunoscutu chiaru si primariulu orasiului Budapest'a, dér'a scrie in limb'a germana nu s'a potutu decide nicidecumu, cu tóte ca, precumu e bine cunoscutu, demnitiulu ungurescu din Budapest'a pórtá numele nemtiescu de „Kammermeyer.“

(† Dr. Ludovic Arndts) renumitulu professoare de dreptu romanu la universitatea din Vien'a a repausatu in 1 Martiu a. c. Arndts s'a nascutu la 19 Augustu 1803 la Arnsberg a fostu unu scolariu alu celebrului Savigny si multa vreme professoare in München ear' la 1855 fú chiamatu la Vien'a la cathedr'a dreptului romanu. Elu lasá inderetulu seu unu monumentu neperitoriu in „Pandectele“ sale, cari sunt traduse deja in tóte limbele europene. Va fi de interesu a se sci, ca pe tempulu candu era professoare in München, Arndts numerá intre scolarii, cari ascultau la elu dreptulu romanu si pe printiulu Carolu de Hohenzollern, astadi Domnitoriulu alu Romaniei. Arndts avea o parere mare despre eminentele calitati ale principelui Carolu si era mandru pe scolariulu seu de odinóra.

(Generalulu Cernatu) a primitu dela comandantele fortaretiei Vidinului Izzet-bey o telegrama, in care i se aducu multiamiri pentru atitudinea démna si purtarea generósa a ostiriloru romane catra poporatiunea din Vidinu. Generalulu turcu, dice „Dorob.“, lauda nunumai disciplin'a esemplara ci si viteji'a soldatiloru romani.

(Dela balu mascatu.) „Unu oficiaru rusu — serie „Press'a“ — urmariea cu galanterie sale russesci, la balulu mascatu dela theatru, pe dna Constanti'a C. . . mascata. Spiritualei masce nu prea 'i placea se intre in conversatiune cu densulu. — Dér' cine esti de fugi de mine? 'i dise galantulu oficiaru. Nu cumva esti vreo anglesa? — Nu, respunse elegant'a masca. — Atunci, póte, vreo austriaca. — Nici austriaca. — Dér' atunci cine esti? — Sunt Basarabi'a; esclamá spiritual'a masca. . . . Oficiaru rusu se intórse la drépt'a impregiuru. „Russi'a dér' nu ne mai urmaresce Basarabi'a.“

(Orfelinatele din Romani'a.) „Mon. of.“ publica o lege, prin care se infintiéza patru orfelinate pentru crescerea si invetiatur'a filorlu de militari caduti pe campulu de lupta séu infirmi si anume, cate unulu in fiacare regiune agricola adeca, unulu in Olteni'a, unulu in Romani'a-mare, unulu in Moldov'a de Susu si altulu in Moldov'a de Josu. Orfelinatele se voru asiédiá pe domeniile statului. Aceste asiédiaminte sunt puse sub autoritatea ministeriului agriculturiei, comericiului si lucrariloru publice. Unu consiliu de patronare va priveghiá asupra directiunei, disciplinei si invetiamentulu orfelinelor. Administratiunea fiacarui orfelinatu este incredintiata unui directoru. Personalulu didacticu se va compune din profesóri si siefi de ateliere. Invetiamentulu va fi primariu si practic si va cuprinde pe lunga invetiamentulu

primariu, notiuni de agricultura, gradinaria si industria aplicata. Intretinerea orfelinelor este in sarcin'a statului.

(Unu oficiaru rusu) — scrie „Dorobantiulu“ — intra eri in magazinulu dlui Ch. T. cá se 'si cumpere nesce fireturi séu nesce nasturi. Platindu ce avea se platésca si fiindu zoritu, bietulu omu plecá uitandusi pung'a, plina cu poli imperiali. Dupa o ora se intórce gafaindu, zapacitu si aprópe plangandu, cá se intrebe despre punga. Care nu-i fú inse inmarmurirea, candu dlui Ch. T. c'unu aeru gravu ei presintá neatinsu obiectulu chinuriloru lui. „Ast'a nu e faptu de Russu!“ esclamá atunci oficiaru rusu si plecá confundatu in multiamiri recunoscatórie.

(La Taborszky si Parsch in Budapest'a.) au mai aparutu de curendu urmatóriele piese musicale: „Wenn die Schwalben heimwärts ziehn“ valsu de Philipu Fahrbach jun. 80 cr. — „Reissaus“, polc'a rapede de Ph. Fahrbach jun. 50 cr. — „Polka liliputienne“ de Ph. Fahrbach jun. 50 cr. — „In Weidlingau ist der Himmel blau“ marsiu de Ph. Fahrbach jun. 50 cr.; — „II-dik Magyar Abránd“ de Abrányi Kornél, 1 fl. 50 cr.; — 29-ik Magyar Abránd de Székely Imre 1 fl. 50 cr.; — Diece cantece din pies'a poporala „Sárga Csiko“ pretiulu 1 fl. — „Marsiu de Plevn'a“ de Vilmos Krohn 60 cr.; — Cinci cantece unguresci poporale pentru voce si pianu de Bibor Gyula 60 cr.; — „Trei cantece poporale placute“ pentru voce si pianu de Huber Sándor; — „Dalok a török-magyar barátságrol, Plevn'a nota“ de Szentirmay Elemér 60 cr.; — „Lehel Dalai“ totu de acelasiu compositoriu 60 cr.; — „Csárdás“ compusu din mai multe melodii pentru pianu“ de Bibor Gyula 60 cr.

(Notabilii turci din Vidinu) dupa visit'a de eticheta ce au facutu generalului Manu — scrie „Curierulu-Balassanu“ — s'au mai prezentatu odata inaintea dsale, rogandulu se aduca la cunoscinti'a M. S. Domnitoriului omagieile lor si se 'lu intrebe respectuosu in numele lor, déca Vidinulu va remané séu nu sub stapanirea romana. Candu respunsulu va fi afirmativu, notabilii musulmani au declarat, ca ei voru remané pe la locurile lor, ér' la din contra voru emigrá cu totii.

Sciri ultime telegrafice.

Vien'a, 8 Martiu. Inaltimea S'a archiducele Franciscu Carolu tatalu Majestatii Sale a repausatu astadi.

Petersburg, 7 Martiu. Diuariulu oficialu alu guvernului declara, ca instrumentele pacii inca nu a sositu, si ca Ignatieff ilu v'a aduce in persóna imperatului. Tóte combinatiunile dice acea fóia sunt dér' premature.

Constantinopolu, 7 Martiu. Turcii voru evacúá teritoriulu ce l'au cedatu in timpu de 15 zile. Marele duce Nicolae se astépta aci pe Sambata.

Delegatiunile s'au deschisu. Astadi Sambata, se asteptá, cá cont. Andrásy se céra creditulu extraordinariu de 60 milióne. — In 7 Martiu avú locu unu consiliu mare de ministri. — Congressulu inca nu e asigurat. Foile russesci scriu, ca proiectulu de creditu austriacu e o mesura luata contra Russiei. „Petersb. Wiedomosti“ pledéza contra congressului si dice, ca Austro-Ungari'a voiesce ca la acestu congressu se se micisoreze pretensiunile russesci, dér' Russi'a nu va cedá nici o iota.

Ajutorie pentru raniti.

Brasiovu, in Decembre 1877.

Ofrande pentru soldatii romani raniti, primite de subsemnatulu din comun'a Stupini (Brasiovu) prin parochulu Ioanu Macsimilianu si tramise princhiului Dimitrie Gr. Ghic'a, presiedintele „Crucei rosie“ la Bucuresci.

Diamandi I. Manole.

Ioanu Macsimilianu, parochulu, colectante 10 fl., Elen'a Macsimilianu, preotésa 2 fl. 10 cr., Ioanu George Puiu 2 fl., Zaharie Bersanu jun. 2 fl., George Rusu 2 fl., Nicolae Bersanu sen., curatoru biser. 2 fl. 10 cr., George Dumitru Voicu, curatoru biser. 2 fl. 10 cr., George Popoviciu 2 fl., Nicolae Comanu sen. 2 fl., Vasilie Stanciu 2 fl., Ioanu Gimbaseanu jun. 2 fl., George Puiu 1 fl. 10 cr., Ioanu Sirbu 1 fl., Dumitru Negura 1 fl., George Bersanu 1 fl., George Lupu 1 fl., George Neguliciu 1 fl., Ioanu Gelca 1 fl., Vasilie Spatariu 1 fl., Ioanu Comanu 1 fl., Constantin Negura 1 fl., Ioanu Priscu sen. 1 fl., Ioanu Irimie Puiu 1 fl., Nicolae Marinu 1 fl., George George Voicu 1 fl., Irimie Ioanu Blegu 1 fl., Nicolae Ioanu Blegu Nicolae Ioanu Blegu 1 fl., Dumitru Rusu 1 fl., Dumitru Rusu 1 fl., Dumitru Ionu Constantinu 1 fl., George Zaharie Constantinu sen. 1 fl., Moise Dragoselu 1 fl., Ioanu Voicu Vulcaneanu sen. 1 fl., Ioanu Bersanu Pipu jun. 1 fl., Tom'a

Vledereanu 1 fl., Ioanu Brundusoiu 1 fl., Vasilie Criveti 1 fl., Dumitru Serbanu 1 fl., Dumitru Spiridonu 1 fl., Ioanu Oprea 1 fl., Irimie Popoviciu 1 fl., Ioanu Tomosoiu 1 fl., Elen'a Ioanu Puiu 1 fl., Mari'a George Puiu 1 fl., Flórea N. Marinu 1 fl., Elen'a G. Neguliciu 50 cr., Elen'a G. Irimie, preotésa ved. 20 cr., Mari'a Ión Sirbu 40 cr., Marin'a G. Vulcaneanu 10 cr., Flórea Sirbu 10 cr., Mari'a I. Blegu 30 cr., Pau'a I. Gelca 20 cr., Marin'a G. Basu 20 cr., An'a ved. I. Gelca 20 cr., Flórea G. Serbanu 20 cr., Paraschev'a N. Blegu 30 cr., An'a Ionu Negura 30 cr., An'a George Voicu 20 cr., Mari'a D. Zsinga 30 cr., Elen'a C. Dobreanu 20 cr., Marin'a Ión Bersanu 2) cr., Mari'a D. Gelca 20 cr., Paraschev'a D. Rusu 80 cr., Paraschev'a I. Popoviciu 30 cr., Marin'a Z. Bersanu 40 cr., Mari'a Ión Pitisiu 30 cr., Elen'a Tom'a Vledereanu 30 cr., Mari'a Moise Dragosielu 40 cr., Marin'a N. Comanu 50 cr., Elen'a Vas. Crivetiu 50 cr. Sum'a 71 fl. v. a.

Naseudu, la finitulu anului 1877.

Domnule redactore! Bineviesce te rogu a publicá in colónele „Gazetei“ ofrandele adunate pentru ranitiu romanu prin subscrisulu. Primesce asigurarea destinsiei stime, ab d-tale
Dr. A. P. Alessi.

List'a Nr. 2. Iacubu Ilesiu 2 fl., Titu Malaiu 1 fl., Ioanu Malaiu 1 fl., Nare nume 1 fl., Virgiliu P. Pecurariu 2 fl., Iosifu Mihalasiu 1 fl., S. Thomi 1 fl., Iacubu Oradani 1 fl. Sum'a 10 fl. v. a.

List'a Nr. 3. Prin domnisiór'a Lucretia Sangeorgianu si d. invetiatoriu Vasiliu Strugariu din Parva: Vasiliu Strugariu 2 fl., Ioanu Sangeorgianu, parochu in Parva 1 fl., Ioane Petrutiu, economu 1 fl., Daniela Scurtu 1 fl., Vasiliu Rusu 50 cr., Ioane Calini 50 cr., Marcu Wider (evreu) 30 cr., Clemente Rusu 20 cr., Alexandru Rusu 10 cr., Grigore Bohaiu 20 cr., Cosma N. Rusu 20 cr., Floriu Rusu 20 cr., Dumitru I. Ordace 20 cr., Marcu Scurtu 15 cr., George Scurtu 10 cr., Alecs'a Ordace 20 cr., Dumitru I. Ordace 20 cr., Grigore P. Ordace 20 cr., Natu Andreiu 10 cr., Mihaiu Rusu 20 cr., Macarie Basu 10 cr., Ioane Burte 20 cr., Solomonu Bohaiu 10 cr., George Stativa 10 cr., Sebastianu Ordace 20 cr., Condria Natu Rusu 40 cr., Grigore Matron'a Sangeorgianu 10 cr., Nicolae Sangeorgianu 10 cr., Teodoru Sangeorgianu 10 cr., Ioanu C. Lupu 10 cr., Danila Puitieu 15 cr., Vasiliu Siminicu 10 cr., Iacubu Strugariu 10 cr., Ioanu M. Sangeorgianu 10 cr., Natu Scurtu 10 cr., Georgiu Rusu 10 cr., Petru Ordace 10 cr., Vasiliu Selagianu 10 cr., Avramu Nemesiu 5 cr., Doroteiu Brintusianu 10 cr., Alecs'a Basu 10 cr., Spiridonu Scurtu 8 cr., Dumitru Rusu 10 cr. Sum'a 12 fl. 23 cr. v. a.

Totu prin dsiór'a Sangeorgianu si d. Strugariu s'a mai adunatu: dela Elen'a F. Scurtu 1 metru pauza de bumbac, asemenea dela Anastasi'a L. Ordace, Anastasi'a D. Ordace, Mari'a N. Andreiu, Tecl'a Mihaiu Rusu si Marin'a S. Ordace; Dela urmatóriele s'a adunatu cate 1 camasia: Doce I. Strugariu, Mari'a P. Strugariu, Matron'a L. Calusiu, Mari'a Alesandru Rusu, Alestin'a Cl. Rusu, Mari'a N. Scurtu, Ioan'a Td. Rusu, Anastasi'a Nc. Dumitreanu; Cate 1 parchie de ismene s'a adunatu dela: Mari'a V. Scurtu, Savet'a D. Scurtu, Elen'a D. Rusu, Marit'a Selagianu, Titian'a Scurtu, Doch'a G. Rusu si Matron'a L. Scurtu; Dela Reveca S. Bohaiu 1 sterg.; Dela dómná Elisabet'a Ioanu Catone din Salva amu primitu 10 camasi si 10 parchie de ismene, ce a benevoitu a aduná dela femeile romane, diu comun'a Salva. Tóte aceste se expediea in zilele aceste la loculul destinat.

Banatu-Comlosiu, 11 Febr. 1878.

Stimate dle Redactoru! Am onóre cu datulu de a ve espedá 5 fl. 55 cr. v. a. cá oferte benevole adunate din comun'a acést'a pentru ostasii romani raniti in resbelulu cu Turci'a, pre lunga acea umilita rogare, cá se binevoiti ai inaintá la loculul destinatiunei d'impreuna cu consenatiunea alaturata a oferitoriloru, ér' numele acelora, cari au contribuit, binevoiti a-le publica in pretiuitulu diurnulu ce rediget. Primiti s. c. l.

Mari'a Grofsioreanu, colectanta.

List'a ofertelor, colectate in favóre soldatiloru romani raniti in resbelulu cu Turci'a, din comun'a Banatu-Comlosiu: Simeonu Dironca, caltiunariu 25 cr., Ana Dogariu 50 cr., Teodoru Pascu 50 cr., Ioanu Pascu 50 cr., Vincentiu Ciolacu 30 cr., Iacubu Ciolacu 20 cr., Stefan Pesecanu din Kis-Oroszin 1 fl., Andreiu Grofsioreanu 50 cr., Vasilie Pascu 20 cr., Vichentie Bucurescu 30 cr., Milentiu Grofsioreanu 10 cr., Teodor'a Pascu, eleva 20 cr., N. Grofsioreanu, docente 60 cr., Mari'a Grofsioreanu, invetiatorésa 60 cr. Sum'a 5 fl. 75 cr. v. a., din care suma 20 cr. s'au spesatu pentru expeditiune, ér' restulu cu datulu de astadi 'lu tramitu.

Pianu in stare buna se vinde fórté eftinu. Doritorii se potu adresá la Redactiunea.

Cursulu la burs'a de Vien'a din 8 Martiu st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	63.10	Oblig. rurali ungare . . .	75.30
5% Rent'a-argintu (impromutu nationalu) . . .	67.20	„ „ Banat-Timis . . .	78.30
Losurulu din 1860 . . .	111.50	„ „ transilvane . . .	77.50
Actiunile bancei nation. 802.—		„ „ croato-slav . . .	84.50
„ instit. de creditu 233.50		Argintulu in marfurii . . .	104.80
Londr'a, 3 luni . . .	118.80	Galbini imperatesci . . .	5.59
		Napoleond'ori . . .	9.40%
		Marci 100 imp. germ. . .	58.58

Editoru: Iacubu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiu Henricu.